

شرایط برخورداری اتباع از بیمه تأمین اجتماعی تشریح شد

توسعه پوشش بیمه‌ای برای مهمانان ایران

گزارش

اتباع خارجی همانند سایر شهروندان از حقوقی همچون سلامت و آموزش رایگان در کشورمان برخوردارند. همچنین بر اساس ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی ایران، تمام اتباع خارجی که به صورت قانونی در ایران اشتغال به کار دارند، مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و می‌توانند از حمایت‌های بلندمدت سازمان شامل پرداخت مستمری بازنشستگی، بازنمادگی و از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار و مستمری از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از کار برخوردار شوند. علاوه بر این، امکان بهره‌مندی از تعهدات کوتاه‌مدت نظیر حمایت در برابر حوادث و بیماری‌ها، پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری، پرداخت غرامت دستمزد ایام بارداری، پرداخت غرامت نقص عضو، پرداخت هزینه کفن و دفن، کمک‌هزینه ازدواج و کمک‌هزینه وسایل پزشکی نیز وجود دارد. البته ناگفته نماند تنها محدودیت در نظر گرفته شده برای اتباع خارجی، بیمه بیکاری است که مجلس شورای اسلامی برای اتباع خارجی در نظر گرفته است. بر این اساس، این افراد تحت پوشش بیمه بیکاری قرار نمی‌گیرند. اتباع خارجی سهم سه درصدی حق بیمه بیکاری را نمی‌پردازند اما در سایر تعهدات هم‌عرض بیمه‌شدگان ایرانی هستند.

با توجه به اینکه کشور افغانستان، در چند دهه اخیر همواره جزء مهاجر فرست‌ترین کشورهای دنیا بوده و بخش عمده‌ای از روندهای جابه‌جایی افغانستانی‌ها به کشورهای همسایه از جمله ایران صورت می‌گیرد، می‌توان بانگاهی نو به مأموریت‌های حوزه بیمه‌ای، افقی رو به توسعه پوشش بیمه‌ای این گروه از مهاجران و اتباع خارجی گشود. بر اساس اعلام مجید میراحمدی، معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور در تیرماه سال جاری پیرامون آخرین جزئیات سرشماری اتباع خارجی در ایران، بین ۴ میلیون و ۳۰۰ تا ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر اتباع افغانستانی و ۵۰۰ هزار نفر اتباع سایر کشورها را داریم. در واقع شمار اتباع خارجی به ۵ میلیون نفر می‌رسد. همچنین از مجموع اتباع افغانستانی، یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر، مجاز هستند.

گسترش پوشش بیمه‌ای

مهدی شکوری، مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با آتی‌نو با بیان اینکه اتباع خارجی ساکن در ایران برابر مقررات می‌توانند خود را نزد این سازمان بیمه کنند، اظهار کرد: «سازمان تأمین اجتماعی یک سازمان بیمه‌گر اجتماعی است که مأموریت اصلی آن پوشش گروه‌های مزدبگیر، بیمه‌های اختیاری، صاحبان حرف و مشاغل آزاد... است. این سازمان در راستای ایفای رسالت قانونی خود در زمینه گسترش پوشش بیمه‌ای در حال ارائه خدمات و تعهدات تعریف شده برای جامعه تحت پوشش بوده و به جهت گستردگی و تنوع در حوزه فعالیت‌ها و خدمات، نیازمند اطلاع‌رسانی جامع، بهنگام و متناسب با دانش، تخصص و آگاهی افراد مختلف اعم از اتباع ایرانی و خارجی است.» وی افزود: «اتباع خارجی ساکن در ایران که دارای مجوز اشتغال، کارت اقامت یا گذرنامه معتبر باشند می‌توانند با توجه به قوانین و مقررات حاکم در ایران به کار اشتغال داشته و در صورتی که در کشور خود بیمه نباشند در راستای اجرای ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی، از طریق محل کار توسط کارفرما یا به طور مستقل بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه اختیاری و... شده و از مزایای قانون تأمین اجتماعی بهره‌مند شوند.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه چنانچه میسران دولت متبوع اتباع خارجی و دولت جمهوری اسلامی ایران، موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه تأمین اجتماعی منعقد شده باشد، امور بیمه‌ای آنان طبق موافقتنامه فی‌مابین انجام خواهد شد، گفت: «زمانی که تبعه خارجی طبق گواهی مقامات صالح دولت متبوع خود در مدت اشتغال در ایران، در کشور خود یا سایر کشورها کلاً یا بعضاً بیمه شده باشند موارد پیش‌بینی شده در ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی در همان موضوعات از شمول مقررات این قانون معاف هستند.»

اتباع خارجی فاقد مجوز اشتغال

شکوری افزود: «به استناد مواد ۱۲۰ تا ۱۲۹ قانون کار، مرجع صادرکننده مجوز اشتغال اتباع خارجی در ایران، اداره کل اشتغال اتباع خارجی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و یا ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سطح استان‌ها هستند. باید توجه داشت که بدون پروانه کار، اتباع خارجی در ایران نمی‌توانند اشتغال داشته باشند و کارفرمایان مجاز به استخدام اتباع خارجی فاقد مجوز اشتغال نبوده و در صورت عدم رعایت این موضوع مطابق مقررات به جهت اخذ گواهی‌های مزبور به مراجع ذی‌صلاح

معرفی می‌شوند.» وی همچنین با بیان اینکه آن دسته از اتباع خارجی که نزد کشور خود از بیمه اجتماعی و حمایت‌های مستمری، فوت، از کارافتادگی ناشی از حوادث و بیماری‌ها، بارداری و انواع غرامت‌ها برخوردار هستند، نمی‌توانند در کشور ایران بیمه شوند، گفت: «این افراد در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه هستند و کارفرمای مربوطه باید سه درصد حقوق و دستمزد پرداختی را به عنوان حق بیمه در لیست‌های مجزای ارسال و پرداخت کند.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی اضافه کرد: «در حال حاضر بین دولت جمهوری اسلامی ایران با کشورهای کره جنوبی و جمهوری ترکیه موافقتنامه تأمین اجتماعی امضاء شده و تبعه کشورهای مزبور برابر موافقتنامه مذکور فی‌مابین، پرداخت حق بیمه را انجام می‌دهند.»

دسته‌بندی حق بیمه اتباع خارجی

شکوری در ادامه گفت: «مشمولان پرداخت حق بیمه اتباع خارجی دو دسته هستند؛ دسته نخست، اتباعی هستند که دارای پروانه کار معتبر جهت اشتغال در کارگاه‌های مشمول قانون کارند. شایان ذکر است که دولت در مورد این گروه از اتباع خارجی نیز سه درصد حق بیمه مربوطه را پرداخت می‌کند؛ به این معنا که هفت درصد حق بیمه توسط بیمه‌شده، ۲۰ درصد توسط کارفرما و سه درصد توسط دولت پرداخت می‌شود.» وی افزود: «به غیر از بیمه بیکاری، تمامی مزایا به این افراد تعلق می‌گیرد. اما گروه دوم، مشمولان بیمه اتباع خارجی به صورت خویش‌فرما هستند. اتباع خارجی با برخورداری از پروانه کار معتبر می‌توانند خود را در قالب بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه کنند.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی حداقل و حداکثر سن پذیرش درخواست در این حالت برای مردان و زنان را به ترتیب ۱۸ و ۵۰ سال اعلام و اظهار کرد: «اتباع خارجی علاوه بر بیمه اجباری و بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد می‌توانند انواع بیمه پردازی از قبیل ادامه بیمه به طور اختیاری، زنان خانه‌دار، کارفرمایان صنفی، خبرنگاران خارجی، مربیان و

ورزشکاران خارجی و... را نیز داشته باشند.» شکوری ادامه داد: «هر کدام از این بیمه‌ها ضوابط و مقررات خاص خود را داشته و حق بیمه پرداختی در هر کدام از آنها متفاوت است و متقاضی باید مدارک مورد نیاز را طبق ضوابط مربوطه برای تحت پوشش قرار گرفتن ارائه دهد.»

بیمه اتباع غیر کارگر

وی با اشاره به اینکه برخی گروه‌های خاص نظیر ورزشکاران خارجی، خبرنگاران خارجی و همچنین اتباع خارجی که در سفر، تفریح یا کار می‌کنند نیز می‌توانند نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه شوند، گفت: «خبرنگاران اتباع خارجی در ایران می‌توانند با ارائه تأییدیه از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بدون اخذ پروانه کار تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار گیرند.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی افزود: «البته آن دسته از اتباع خارجی که در مأموریت‌های دیپلماتیک و کنسولی به سر می‌برند و همچنین کارکنان محلی سفارتخانه‌ها مطابق تبصره ماده (۱۲۰) قانون کار از دریافت پروانه کار مستثنی شده‌اند، ضمن اینکه تأییدیه این گروه، توسط وزارت امور خارجه صادر می‌شود.» شکوری اضافه کرد: «اتباع خارجی که در باشگاه‌های ورزشی ایران در مشاغل سرمربی، مربی، کمک‌مربی، ورزشکار، بازیکن و... فعالیت می‌کنند و در کشور خود بیمه‌پرداز نیستند، مشمول بیمه اجباری بوده و کارفرمای مربوطه باید صورت‌مزد یا حقوق آنان و همچنین حق بیمه متعلقه را با نرخ کامل ۲۷ درصد به استثنای سه درصد بیمه بیکاری در مهلت مقرر قانونی به سازمان ارسال و پرداخت کند. البته چنانچه گروه اخیر در کشور خود یا سایر کشورها بیمه‌پرداز و کشور آنان عضو مقاله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار باشد، باید سه درصد حق بیمه حوادث ناشی از کار را هم به سازمان پرداخت کنند.» وی افزود: «بیمه‌شدگان اتباع خارجی مانند بیمه‌شدگان ایرانی از تمامی تعهدات و حمایت‌های قانونی به غیر از بیمه بیکاری نزد سازمان تأمین اجتماعی برخوردار هستند. تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در

قیبال بیمه‌شدگان خارجی به شکل حمایت‌های بلندمدت شامل پرداخت مستمری‌های بازنشستگی، بازنمادگان (مستمری فوت)، از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار و مستمری از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از کار است.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی در تشریح حمایت‌های کوتاه‌مدت گفت: «استحقاق درمان یا حمایت در برابر حوادث و بیماری‌ها، پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری، پرداخت غرامت دستمزد ایام بارداری، پرداخت غرامت نقص عضو، پرداخت کمک‌هزینه مراسم ترحیم، پرداخت کمک‌هزینه ازدواج، پرداخت کمک‌هزینه وسایل پزشکی (پروتز و ارتوز)، نیز جزو دیف حمایت‌های کوتاه‌مدت قرار می‌گیرند.»

شرایط بازنشستگی و برقراری مستمری اتباع

شکوری در تشریح شرایط بازنشستگی و برقراری مستمری اتباع خارجی نیز گفت: «بازنشستگی بیمه‌شدگان اتباع خارجی همانند مقررات عام بازنشستگی مندرج در قانون تأمین اجتماعی است. مستمری تبعه خارجی (بیمه‌شده اصلی)، پس از فوت به بازماندگان واجد شرایط وی اعم از پدر و مادر تحت تکفل، فرزندان و همسر دائمی متوفی تعلق می‌گیرد.» وی ادامه داد: «برای فرزندان دختر نداشتن شغل و شوهر و برای فرزندان پسر داشتن حداکثر ۱۹ سال سن، یا از کارافتادگی کلی و یا ادامه تحصیل از شرایط پرداخت مستمری به‌شمار می‌رود. بازماندگان تبعه خارجی پس از فوت وی، چه در ایران اقامت داشته باشند و چه در خارج از ایران، در صورت احراز شرایط قانونی می‌توانند از مستمری بازماندگان بهره‌مند شوند.» مدیر کل امور بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی در پایان اعلام کرد: «آمار بیمه‌شدگان اتباع خارجی تا پایان سال ۱۴۰۰ به بیش از ۳۹ هزار و ۳۲۵ نفر رسیده است. ضمن اینکه زنان خانه‌دار اتباع خارجی نیز همانند سایر ایرانیان از تسهیلات مقرر و شرایط مربوطه به بیمه زنان خانه‌دار در این زمینه برخوردار هستند.»

نکته

حسن بهاروند

روزنامه‌نگار

مدرک‌گرایی

باشنده آتشیل اشتغال

رؤیاسازی برای رسیدن به اشتغال بر پایه مدارک دانشگاهی و ایجاد مسیرهای منتهی به اشتغال بدون تطبیق نیاز بازار کار و تولید و عدم استفاده لازم از مهارت‌آموزی در چارچوب سیاستگذاری‌های مرتبط با تربیت نیروی کار برای ریل‌گذاری در حوزه اشتغال، شرایطی را در دهه‌های گذشته به وجود آورده تا توجه بی‌رویه به مدرک دانشگاهی و بی‌توجهی به آموزش مهارت، شکل‌گیری پدیده «مدرک‌گرایی» را تسریع کند.

ایجاد بسترهای منتهی به مدارک دانشگاهی و ترغیب و تشویق جوانان در سن اشتغال و جویای کار به گذراندن حتمی دوره‌های دانشگاهی و نهادینه‌سازی مسیر اشتغال از راه دانشگاه برای جوانان جامعه، در طول این سال‌ها علاوه بر کاهش ارزش مدارک دانشگاهی و نزول جایگاه دانش آکادمیک در بین اقدشار آماده برای ورود به بازار کار، در واقع غفلت از توسعه مهارت‌آموزی به عنوان الزام آموزشی نیروی کار را به دنبال آورده است.

بر اساس اعلام سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به عنوان متولی اصلی حوزه مهارت‌آموزی، بیش از ۴۰ درصد دانش‌آموختگانی که پس از گذراندن دوره‌های دانشگاهی موفق به ورود به بازار کار نشده‌اند، برای طی کردن دوره‌های مهارت‌آموزی و کسب مدارک مهارتی به مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای مراجعه می‌کنند که این امر نشان از ضرورت و نیاز بازار کار به افراد ماهر است.

آمار مذکور حتی این نکته را به اثبات رسانده که بازار کار افراد دارای مهارت بدون مدارک دانشگاهی را به دانش‌آموختگان بدون مهارت ترجیح می‌دهد. در واقع این، نقطه اثبات شکست سیاست پرورش جوانان دانش‌آموخته بدون توجه به مسأله مهارت به عنوان ارزش لازم در بازار کار و تولید در طول دهه‌های گذشته است.

شاید کمتر پدیده‌ای را مانند مدرک‌گرایی بتوان مثال زد که در طول سال‌ها در قالب یک ارزش بدون توجه به شاخص‌های مکمل مانند ارزش‌های مهارتی، نه تنها از مسیر اصلی تربیت نیروی کار خارج شده و کارایی لازم را در تربیت نیروی دارای دانش روز از دست داده، بلکه آسیب‌های فراوانی در حوزه اشتغال، مهارت و دانشگاه را به وجود آورده است.

فاصله گرفتن از ارزش مخرب مدرک‌گرایی و فراهم کردن زیرساخت‌های پیوند دهنده مهارت و دانش و بهره‌مندی از توان بالای جوانان باروش‌های تربیتی نیروی کار بر اساس آموزش‌های مهارتی، ایجاد فضای آموزش در بازار کار و اشتغال و تولیدی نیاز از نیروی کار ماهر به دلیل اشباع افراد دارای مهارت، تسریع در توسعه و رونق تولید، ارتقاء و بهره‌وری نیروی کار و تعادل و ثبات در عرضه و تقاضای بازار کار و به دنبال آن کاهش نرخ بیکاری و افزایش اشتغال را به ارمغان می‌آورد.

فهمیده اسماعیلی

روزنامه‌نگار

بازنشستگی

بیمه‌شدگان

اتباع خارجی

همانند

مقررات عام

بازنشستگی

مندرج

در قانون

تأمین اجتماعی

است.

مستمری

تبعه خارجی

(بیمه‌شده

اصلی) پس

از فوت به

بازماندگان

واجد شرایط

وی اعم از

پدر و مادر

تحت تکفل،

فرزندان و

همسر دائمی

متوفی تعلق

می‌گیرد

حسینی‌نیا مطرح کرد

غفلت از رشته‌های فنی به دلیل مدرک‌گرایی

گزارش

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور با اشاره به اینکه فضای مدرک‌گرایی در جامعه، دانش‌آموزان را از رشته‌های فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌ها غافل کرده، عنوان کرد: «۵۳ درصد از افرادی که برای انتخاب رشته در کنکور مجاز شده‌اند، انتخاب رشته نمی‌کنند و این یعنی جوانان به سمتی می‌روند که آگاهانه مسیر زندگی‌شان را

انتخاب می‌کنند.» غلامحسین حسینی‌نیا یکی از فرایندهایی که نقش مهم و حیاتی در تداوم رشد اقتصادی جوامع دارد را توجه به خلاقیت و نوآوری جوانان برشمرد و افزود: «بسیاری از کارشناسان معتقدند که توسعه کار آفرینی باید در نظام آموزشی کشور و از همان بدو حضور کودک در مدرسه نهادینه شود.» حسینی‌نیا، درباره اهمیت آموزش کار آفرینی در آموزش و پرورش گفت: «آموزش و پرورش رکن

رکن کار آفرینی در کشور است، یعنی بخش عظیمی از صاحب‌نظران معتقدند کار آفرینی قابل آموزش است و می‌توان انسان‌ها را کار آفرین کرد و زیربنای این مهم در آموزش و پرورش گذاشته می‌شود.» وی افزود: «یعنی دانش، بینش و مهارتی که دانش‌آموزان از همان بدو حضور در مدرسه تحت آموزش قرار می‌گیرند باید بر مبنای کار آفرینی باشد. ما نباید بگذاریم فرد به سن ۲۵ سالگی برسد و بعد برای کار آفرین شدن وی تلاش

کنیم.» رییس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اظهار کرد: «تمام درس‌هایی که از همان ابتدا داده می‌شود و نوع نگاهی که تمامی معلم‌ها دارند، باید در مسیر کار آفرینی باشد و کار آفرینی باید به عنوان یک رهیافت در نظر گرفته شود. در واقع ضرابهنگی باشد که همه برنامه‌ریزی‌ها بر اساس آن انجام می‌شود و بچه‌ها با جهان‌بینی کار آفرینانه پرورش پیدا کنند تا برای ساختن کشور مؤثر واقع شوند.»